

ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ СИРОВИНИ ЛИПУЧКИ ЗВИЧАЙНОЇ *LAPPULA SQUARROSA* (RETZ.) DUMORT.

Гонтова Т. М., Руденко В. П., Філатова О. В., Машталер В. В.
Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна
ymashtaler7@gmail.com

Вступ. На фармацевтичному ринку представлено велика кількість ефективних препаратів, до складу яких входять витяги з рослинної сировини. Такі лікарські засоби, у порівнянні з хімічними, можна використовувати тривалий час, вони діють м'яко, поступово, з мінімальною побічною дією. Особливо це важливо при лікуванні хронічних захворювань. Тому пошук нових джерел біологічно активних речовин є основним завданням сучасної фармакогнозії. Під час комплексного вивчення представників родини шорстколисті *Boraginaceae* Juss. нашу увагу перевернула липучка відхилена *Lappula squarrosa* (Retz.) Dumort. Рослину в дикому стані можна побачити у Східній Європі, на Кавказі, у районах Західного та Східного Сибіру, Середньої Азії. Як бур'ян липучка відхилена зустрічається на всій території України на звалищах та пустирях, по узбіччях доріг, на полях, в садах. Надземну частину рослини застосовують у народній медицині для лікування захворювань шлунково-кишкового тракту: стимулює роботу підшлункової залози, знімає запалення, має проносні властивості і добре очищує кишечник, нормалізує обмін речовин. Також настій з трави виявляє протиалергійну дію та протизапальну дію, є профілактичним засобом для лікування сечокам'яної хвороби. Настоянку рекомендують використовувати при шкірних захворюваннях. Рослина не досліджена. Літературні дані щодо хімічного складу трави липучки відхиленої фрагментарні і стосуються наявності деяких фенольних сполук.

Мета дослідження. Метою нашої роботи було попереднє дослідження якісного складу біологічно активних речовин трави липучки відхиленої *Lappula squarrosa* (Retz.) Dumort.

Матеріалита методи. Сировину заготовляли у Харківській області у період масового цвітіння (квітень 2021 р.). Висушували на відкритому повітрі під навісом. Сировину подрібнювали на дисмембраторному подрібнювачі СО 124А. Після цього просіювали сировину, екстрагували різними розчинниками та досліджували на наявність біологічно активних речовин за допомогою якісних реакцій, хроматографії на папері і в тонкому шарі сорбенту в різних системах розчинників.

Отримані результати. Вперше було виявлено та ідентифіковано, що досліджувана сировина трави липучки відхиленої *Lappula squarrosa* (Retz.) Dumort. містить вільні моноцукри (D–глюкоза та D–фруктоза), вільні амінокислоти (глутамінова кислоти, аргінін, тирозин, метіонін), органічні кислоти (яблучна, лимонна, аскорбінова), гідроксикоричні кислоти (хлорогенова, кофейна, розмаринова).

Висновки. Отримані результати вивчення якісного складу біологічно активних речовин у траві липучки відхиленої *Lappula squarrosa* (Retz.) Dumort. будуть використані у подальших дослідженнях.